

Stručni rad

IGRE ZA RAZVOJ FINE MOTORIKE I GRAFOMOTORIKE U 1. RAZREDU OSNOVNE ŠKOLE

**Klavdija Burazer
OŠ braće Polančičev Maribor, Slovenija**

Sažetak

Fina motorička igra definira sve sitne pokrete mišića prstiju, zapešća i apsolutno je potrebna da bi dijete moglo uspješno manipulirati predmetima i brinuti se o sebi (oblači se, zatvara gumbe, zatvarač...). Grafomotorizam je također izravno povezan s finim motorima, odnosno vještinom držanja olovke i pisanja slova, riječi i rečenica. U svemu tome potrebno je naglasiti i iznajmiti da razlike između pojedinaca u grafomotornom razvoju mogu biti velike i da su neki ljudi (ne samo djeca) jednostavno vještiji od drugih (T. Žerdin, 2011.)

Ključne riječi: fina motorika, grafomotorika, igre

1. UVOD

Fina motorika u djeteta podrazumijeva da voli vježbe, igre i aktivnosti koje uključuju mnoge sitne pokrete mišića, osobito u prstima i zapešću. Da bi dijete uspješno manipuliralo objektima, pokreti moraju biti precizno usklađeni s očima. Pisanje, hvatanje malih predmeta ili igračka i odjeća za grudi učinit će dijete mnogo boljim i bolje ga kontrolirati ako mu dopustimo finu motoričku aktivnost tijekom igre. Fina motorika odnosi se na koordinaciju malih mišića u rukama, zapešću i prstima djeteta, koji moraju djelovati sinkronizirano s očima. Razvijene fine motoričke sposobnosti omogućuju uspješno obavljanje osnovnih funkcija djeteta. Grafomotorizam je smisao za držanje olovke i ispravno pisanje slova, riječi i rečenica. Prilikom razvoja grafomotora, ispred vještina pisaćeg stroja i pisaćeg stroja, posebnu pozornost treba posvetiti i držanju djetetove glave uspravnom, držanju ruke s kojom ne piše, naslonjenom na stol (i, ako je potrebno, pomaganju u držanju lista papira), leđa počivaju na stražnjoj stolici, odmarajući se na sedlu bedrima, savijajući koljena pod pravim kutom, dodirujući pod cijelim nogama. bazu (npr. drijemanje). Dijete bi trebalo imati ruku kojom piše, staviti do lakta na stolu i pomaknuti se u lakat i rame, držeći olovku oko 2 prsta iznad vrha palcem i kažiprstom, odmarajući se na srednjem prstu, lagano držeći olovku i opuštenu. Djetetu moramo pružiti mogućnost korištenja raznih olovaka, a ako je potrebno, trebali bismo mu ponuditi i olovke.

2. GLAVNI DIO

Predajem u osnovnoj školi 22. godinu kao maturant prvog razreda. Moje je zapažanje da je u predškolskom i prvorazrednom razdoblju vrlo važno obratiti posebnu pozornost na onu djecu koja pokazuju poteškoće u obavljanju grafomotornih aktivnosti ili ih čak izbjegavaju. Takvu djecu opisuju riječima: "On ne voli crtati. Ali smatram da se dječji crteži brzo crtaju, a vrlo ih je malo. Čimbenici koji utječu na to mogu biti mnogi. Pravodobnim pronalaženjem rješenja možemo pomoći vašem djetetu da riješi te probleme. Dakle, gospodin Rafomotorika ima vještinu držanja olovke i ispravnog pisanja slova, riječi i rečenica. Fini motori znače sve sitne pokrete mišića prstiju i zapešća, a bitno je uspješno se suočiti s djetetom svakodnevnim zadacima (pričvršćivanje gumba, odijevanje, pričvršćivanje patentnog zatvarača). Nažalost, neki su učitelji posljednjih godina primijetili da su se i grafomotori i fini motori dramatično pogoršali kod djece. Mnogo je razloga za to. Od toga da djeca imaju puno vremena pred računalnim ili televizijskim ekranima, do davanja roditeljima malo vremena za stvaranje s njima, jer je ritam svakodnevice prebrz za rezanje ili rezanje kod kuće u večernjim satima.

Ovladavanje finim motociklom i grafomotorima izuzetno je važno za dijete, jer će mu znanje u ovom području pomoći i u svakodnevnim aktivnostima i interakciji s vršnjacima. Ručne vještine utjecat će na njegov učinak u školi i budućnosti. Veliki dio škole temelji se na crtanju, pisanju, slikanju, rezanju škarama i lijepljenju, pa je važno djetetu omogućiti vježbanje kako bi steklo sve te vještine. Fine vježbe motoričkih sposobnosti mogu poticati u svakodnevnim aktivnostima. U takvim vježbama djeca mogu mijesiti tijesto i glinu ili oblikovati od plastike, oprati voće, pripremiti stol za jelo, obrisati prašinu. Slagalice će također pomoći u rješavanju problema s finim motorima. Mogu se puno igrati s kockicama, ali mogu i doopy makarone ili perle na žici i stvoriti nakit. Također potiče što veću autonomiju u odijevanju (pričvršćivanje gumba, pričvršćivanje patentnih zatvarača) i hranjenju (na primjer, dijete treba staviti maslac na kruh na sebe). U jačanju finih motora, također će im pomoći da otvore različite brave, omotaju matice na vijcima ili zgnječe rižu, lamu ili kukuruzno brašno različitim žlicama. Snaga prstiju i ruku važna je i za izvođenje finih motoričkih pokreta, pa bi djeca trebala provoditi više

vremena na otvorenom, u prirodi. Neka hodaju preko korijena, u brdo, kroz lokve, preko rubnjaka, neka skaču, trče i valjaju se uzbrdo. Također će uspješno razviti fine motoričke pokrete kroz veliki motocikl. Smatra se da razne vježbe rješavaju poteškoće s grafomotorima. Omogućujući djetetu da uvijek ima razne vježbe. Tako jednom može izvoditi orijentacijske vježbe u kojima, koristeći dječje oznake boja slike, izvodi vježbe na sebi, na drugom, u prostoru, na parceli ili plahti. Drugi put može izvoditi vježbe za opuštanje ruku. U grafomotornim aktivnostima djetetu se prvo nude veće površine, gdje može izvoditi pokrete cijelom rukom, a površine se postupno smanjuju. Prvo, djetetu nudimo deblje i masnije olovke, koje se postupno zamjenjuju tanjim i tanjim koje omogućuju preciznije pokrete.

Grafomotorne vježbe: Konturiranje, crtanje i pisanje kroz zrak, scribming, crtanje ili pisanje u različitim materijalima, crtanje ili pisanje na većim površinama, konturiranje ... **Upoznat ću vas s nekim aktivnostima - igrama koje su se izvodile na satovima slovenskog jezika.** Ove aktivnosti igre potiču razvoj finog automobilizma i grafomotora kod studenata. Učenici su bili podijeljeni u pet skupina. Svaka aktivnost izvedena je 10 minuta, a zatim zamijenjena sljedećom. Klasificirani su u svih pet aktivnosti.

1. UZORCI

Za obavljanje ove aktivnosti pripremio sam šljunak, razne figurice, školjke, obojene žetone..., veće kartone na kojima sam markerom nacrtao razne linije (kosi, okomiti, vijugavi...).

Napomena: Za izradu uzorka koristite različite objekte stavljanjem objekata na crte.

FOTOGRAFIJA 1- UZORCI

FOTOGRAFIJA 2- UZORCI

Opazanja: U prvoj provedbi, bez puno razmišljanja, učenici su brzo postavili različite predmete na linije. Na sljedećem polaganju već su bili pažljiviji i pokušavali su formirati neku vrstu niza objekata. Praksa čini majstora. U sljedećem polaganju bili su još maštovitiji, kreativniji u polaganju različitih uzoraka.

2. GUSJENICE I SPAJALICE

Za obavljanje ove aktivnosti pripremio sam spajalice u boji i karton, na kojima sam nacrtao oči gusjenica u gornjem dijelu.

Napomena: Gusjenice su gladne, pa na kartice stavite što više spajalica različitih boja.

Viđenja: Bilo je dovoljno da pojedinci samo stave tri spajalice na karticu. Brzo su se zadovoljili poslom. Uz ohrabrenje, nekoliko spajalica stavljeno je na karton u drugom natilu. Tada su počeli stvarati sekvencu boja. Sve je postalo zanimljiva igra.

FOTOGRAFIJA 3- GUSJENICA I SPAJALICE FOTOGRAFIJA 5- GUSJENICA I SPAJALICE

3. PREPLITANJE OBOJENIH TRAKA

Za obavljanje ove aktivnosti pripremio sam veliki karton iz kojeg sam izrezao četiri jednako duga pravokutnika, različito duge trake u boji mekšeg kartona.

Napomena: Pomiješajte trake boja tako da dobijete uzorak boje. Obavezno se pravilno ispreplićete - prvo ispod, zatim iznad, sljedeći pojas boja prvo vrh, a zatim ispod.

Zapažanja: U ovoj aktivnosti primijetio sam da su neki učenici brzo isprepleli trake, a pojedinci su imali velikih problema, ignorirajući upute za međuigru. Ovu smo aktivnost ponovili nekoliko puta u sljedećim satima, gdje su ponuđene druge aktivnosti.

FOTOGRAFIJA 4 VEZIVANJE ČIPKE, ZAVOJI FOTOGRAFIJA 7- ZAVOJI, VEZIVANJE ČIPKE

4. LYP DIJELOVI SLAMKI NA DRVENOM ŠTAPIĆU

Provodeći ovu aktivnost pripremio sam male kocke stiropora, drvene štapiće, narezane obojene slamke.

Napomena: Upišite slamke u boji i stvorite uzorak.

FOTOGRAFIJA 6- LIJEPLJENJE DIJELOVA SLAMKI NA DRVENI ŠTAP

Opažanja: Ova aktivnost im nije uzrokovala nikakve probleme. Stvorili su različite kombinacije boja.

5. VEZANJE VEZALK

Za obavljanje ove aktivnosti pripremio sam tvrđe karte na kojima sam nacrtao i izrezao prednji dio cipele s čipkastim rupama. Onda sam stavio vezice za cipele kroz rupe.

Priručnik: Pokušajte vezati vezice za cipele.

FOTOGRAFIJA 7- ZAVOJI, VEZIVANJE ČIPKE

Viđenja: Od 24 učenika u razredu, polovica nije mogla vezati vezice za cipele. Tako smo naučili proces povezivanja. Ponovili smo ovaj zadatak nekoliko puta. Do sada, gotovo svi znaju kako napraviti luk. U sljedećim satima razvoja finih motora i grafomotora, također sam izveo pincetu (pinceta se koristila za sortiranje malih obojenih perli u malim kutijama), kidanje i izradu papira, uređivanje gumba (dvije, četiri rupe), U svim aktivnostima za njih, to su bile zanimljive igre, studenti su se rado uključili. Lekcije su bile dinamične, maštovite, opuštajuće. Učenici su bili vrlo aktivni, kreativni, maštoviti, kreativni i opušteni.

3. ZAKLJUČAK

Razvoj finog motora (malih mišića i mišićnih skupina) djeteta od najveće je važnosti i zahtijeva koordinirano funkcioniranje živčanog sustava i mišićnog sustava. Tome pridonose mentalne i fizičke aktivnosti i igre. Uz prikladno okruženje za učenje i poticaje, djeca razvijaju ručne vještine prstima koje su korisne za učenje pisanja. Stoga, neka dijete uzme bojice, škare itd. Fina motorika uključuje uporabu manjih mišića ruku, kao što su mišići u zapešću i prstima. Zajedno s mozgom, ti mišići kontroliraju i koordiniraju kretanje ruku i prstiju, koji se koriste u raznim aktivnostima (npr. pisanje, šivanje, šivanje, šivanje itd.). Uz određenu upornost i prijateljski pristup, studenti će najsretnije izvoditi vježbe i svakodnevne izazove u području finih motora i grafomatora. To će im također pomoći u svim daljnjim izazovima i uspjesima u njihovim životima.

4. LITERATURA

- [1.] Hrovat, L. (2017). Razvijanje finih motoričkih sposobnosti. Didakta, 26(194). Radovljica: Didakta.
- [2.] Huffman, J. M. u Fortenberryju, C. (2011). Pomaganje predškolicima da se pripreme za pisanje: Razvoj finih motoričkih sposobnosti. *YC Mala djeca*, 66(5), 100, 102–103. Terčon, J. (2010.).
- [3.] Rano liječenje djece s dispraksijom. *Bravo Bilten*, 6(13). Ljubljana: Bravo društvo, 42-54. Terchon, J., Lindav, K. i Obrezivanje, U. (2013). Aktivnosti za promicanje motoričkog ponašanja i percepcije kod djece predškolske dobi. *Bravo Bulletin*, 9(18), 43-51.
- [4.] 4, 2014 u New Yorku Žerdin, T. (2011): Motnje u razvoju jezika, čitanja i pisanja. Ljubljana: Bravo, Udruga za pomoć djeci i adolescentima sa specifičnim poteškoćama u učenju: Savjetovalište za djecu, adolescente i roditelje.
- [5.] Wart Plat, m. (2006. godine), *Ton se pita godinama: Ton je bitan vodič za razvoj djeteta za uzraste od 0-5 mph grovs Pub*, London.